

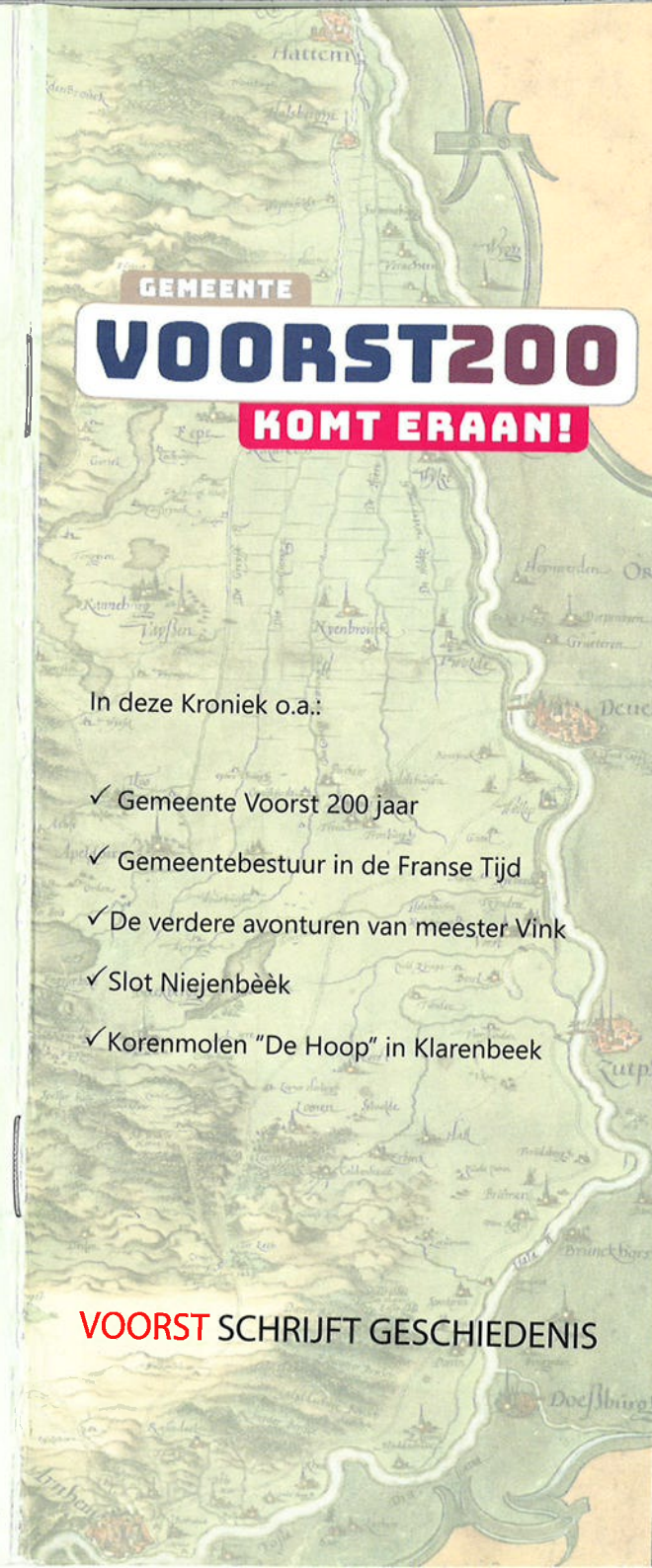
Kwartaalblad van de Oudheidkundige Kring Voorst

E-mail adres redactie
Kroniek@OKVvoorst.nl

Port Payé
Pays-Bas

Postbus 170
7390 AD Twello

GEMEENTE VOORST200 KOMT ERAAN!

In deze Kroniek o.a.:

- ✓ Gemeente Voorst 200 jaar
- ✓ Gemeentebestuur in de Franse Tijd
- ✓ De verdere avonturen van meester Vink
- ✓ Slot Nijenbèek
- ✓ Korenmolen "De Hoop" in Klarenbeek

VOORST SCHRIJFT GESCHIEDENIS

Kroniek

Oudheidkundige Kring Voorst

Jaargang 40 - 2017

nummer 4

oudheidkundige KRING voorst

opgericht 18 december 1975

Bezoekers- en studieruimte

postadres: postbus 170, 7390 AD Twello - **bezoekadres:** Dorpsstraat 11a, ingang aan de Dorpsdwaarsstraat

geopend: dinsdag en woensdag van 09.00 tot 16.00 en verder op afspraak. Tel.: 0571 27 7090

e-mailadres: info@okvvoorst.nl - **website:** www.okvvoorst.nl - KvK nummer. 40102879

Betalingen uitsluitend via Rabo-rekeningnr.: NL80 RABO 0362 8092 67

Ereleden

Mr. J.H. Hermsen, H.J. ten Hove†, J. Lubberts, J.A.M. Schutte-Geurtsen en L. Sevenster†

Dagelijks bestuur

Fred van der Vegte, voorzitter	Zandstraat 5	7383 AH Voorst	voorzitter@okvvoorst.nl
Gerrit Rutgers, secretaris	Badijkstraat 58	7391 HE Twello	secretaris@okvvoorst.nl
Wim Huisman, penningmeester	Oude Deventerweg 15	7383 AD Voorst	penningmeester@okvvoorst.nl
Jan Groenberg	Hietweideweg 30	7391 XX Twello	
Gé Veen	Domineestraat 4	7391 GG Twello	

Werkgroepen en contactpersonen

Kantoorcoördinatie	Gerrie Groenewold en Truus de Haan-Diks	info@okvvoorst.nl
Bibliotheek	Gerard Vrieling	info@okvvoorst.nl
Werkgroep documentatie	Willemien Ooms	info@okvvoorst.nl
Fotogroep	Jack Damen	info@okvvoorst.nl
Ledenadministratie	Wim Huisman	penningmeester@okvvoorst.nl
Lezingen	Jan Groenberg en Gé Veen	info@okvvoorst.nl
Tweede Wereldoorlogarchief	Bertus ten Bosch	info@okvvoorst.nl
Webmaster	Wim Wassink	www.okvvoorst.nl
Werkgroep genealogie	Auke Vlietstra	genealogie@okvvoorst.nl
Redactie Kroniek	Auke Vlietstra	kroniek@okvvoorst.nl

Lidmaatschap

De jaarcontributie bedraagt € 20,00 per persoon; voor gehuwden en partners woonachtig op hetzelfde adres € 25,00

Anmelding lidmaatschap en wijzigingen van adres en/of lidmaatschap via www.okvvoorst.nl

Overige vragen: Tel. 0571 277090 of postbus 170, 7390 AD Twello

Gemeentearchief Voorst

Archivaris: Annemarie Geerts, H.W. Iordensweg 17, Twello, gemeentearchief@voorst.nl

Studiezaal open op maandag van 9.00-17.00 uur

Kroniek

De Kroniek beoogt een breed georiënteerd informatiemedium van de Oudheidkundige Kring Voorst te zijn, een kwartaalblad van en voor de leden. Het verschijnt in de maanden maart, juni, september en december.

Gehele of gedeeltelijke overname van artikelen is alleen toegestaan met goedkeuring van de redactie en de betreffende auteur(s)

Mailadres voor kopij en reacties op de inhoud van Kroniek: kroniek@okvvoorst.nl

Afbeelding omslag : Logo Voorst 2000, zie de informatie op pagina 4 en 5

Druk : Brein Reclame, Twello oplage 690 stuks

INHOUDSOPGAVE KRONIEK

Jaargang 40 - 2017 - nummer 4

• Van het bestuur	F. van der Vegte	2
• Agenda	J. Groenberg en G. Veen	3
• Voorst 200	redactie en stuurgroep Voorst 200	4
• Kroniekpost	redactie	6
• Het gaat nu echt veranderen, deel 2	I. van der Vegte en mr. J.H.J. van Blommestein	10
• Straatnamen in de gemeente Voorst: Vuile Winkel	F. Liese	19
• Van onze zusterverenigingen	G. Vrieling	20
• De verdere avonturen van meester Willem Vink	J. Lubberts	24
• Slot Niejenbeek	T. van het Slyck	29
• Open dag van opgravingen rondweg Voorst	G. Groenewold	30
• Korenmolen 'De Hoop' Klarenbeek	J. Damen	32
• Genealogie	werkgroep genealogie	38
• Met de pen door Voorst	J. Lubberts	40

Aan deze Kroniek werkten verder mee: F.C. Nelis (als corrector)

en de redactie bestaande uit G. Groenewold, A. Vlietstra en I. van der Vegte - van Asselt

Afbeeldingen: OKV archief, tenzij anders vermeld

U ontvangt deze Kroniek later dan u van ons gewend bent.

Dat heeft alles te maken met :

Kijk voor alle informatie op bladzijde 4 en 5!

De redactie behoudt zich het recht voor om aangeboden artikelen – in overleg met de auteur- aan te passen. Daarnaast is de redactie niet verantwoordelijk voor onjuistheden en/of achterhaalde situaties in aangeleverde stukken. Aanvullingen, reacties en/of correcties zijn altijd welkom.

De auteursrechten op gepubliceerde foto's berusten te allen tijde bij de rechthebbende. Noch de OKV, noch de redactie van Kroniek aanvaardt aansprakelijkheid voor onrechtmatig gebruik van (foto)materiaal dat door derden ter publicatie is aangeboden. Overname van (delen van) artikelen is alleen toegestaan na schriftelijke toestemming van de OKV.

Giften en Schenkingen

De Oudheidkundige Kring Voorst is een Algemeen Nut Beogende Instelling, een zogenaamde ANBI. Met een schenking aan OKV steunt u niet alleen onze vereniging, maar kunt u ook profiteren van een belastingvoordeel. Dat voordeel is zowel van toepassing bij een eenmalige gift als bij een periodieke schenking. Via het mailadres penningmeester@okvvoorst.nl kunt u een onderhandse verklaring voor periodieke schenking ontvangen.

www.zedwell.nl
E info@zedwell.nl
M 06 - 53678562

Koningin Wilhelminaweg 15
7391 ER Twello

Van het bestuur

Fred van der Vegte

Beste OKV'ers,

De laatste Kroniek van dit jaar ligt voor ons en is zoals altijd met veel enthousiasme samengesteld door onze actieve redactie. Het thema dit jaar was de Franse tijd en daar zijn een aantal mooie artikelen aan gewijd.

Het Franse jaar was ook het leidend thema voor ons lezingenprogramma. De laatste lezing, in november, was wel heel bijzonder: een reis door en een blik op de Franse geschiedenis van begin 19e eeuw tot nu toe. In de vorm van teksten en liederen uit verschillende perioden kregen wij een heel bijzondere en ook persoonlijke beleving aangeboden door Frédéric Dorfmann. Een prachtig besluit van deze serie lezingen!

Inmiddels wordt er hard gewerkt aan het programma voor 2018 want op 1 januari 2018 is het precies 200 jaar geleden dat de gemeente Voorst in zijn huidige vorm ingesteld werd. In al die jaren is de grens van onze gemeente ongewijzigd gebleven.

Tweehonderd jaar bestuurlijke geschiedenis vormt voor ons, maar ook voor het gemeentebestuur, aanleiding om daar een jaar lang activiteiten over te organiseren. Hoe is de ontwikkeling verlopen in de diverse kernen van de gemeente: hoe op het gebied van landbouw, huisvesting, industrie, welzijn, cultuur, bestuur, enz.?

Door een groep vrijwilligers van de OKV is een plan ontwikkeld om door dit

jubileumjaar heen op negen locaties een weekend vol informatie, lezingen en excursies te organiseren. Deze doorlopende herdenking van 200 jaar Voorster geschiedenis begint op 1 januari met een programma voor en door Voorstenaren, georganiseerd door de gemeente. Iedereen is welkom! Wij hopen op een grote aanwezigheid van OKV-leden!

In de loop van 2018 verzorgt de OKV vervolgens elke maand een weekend in één van de kernen te beginnen in februari met Klarenbeek.

Een overzicht van het programma onder de titel VOORST200 is opgenomen in deze Kroniek.

Onlangs is de OKV lid geworden van de Coöperatie Erfgoed Gelderland, een samenwerkingsverband van ruim 160 erfgoedorganisaties in Gelderland. Wij hopen op een goede samenwerking in de toekomst, o.a. het uitwisselen van informatie, opdoen van ideeën en het aanvragen van subsidies.

De OKV is dus in vol bedrijf. Als bestuur hopen wij op uw aller aandacht en enthousiasme voor de activiteiten in 2018! Loop eens binnen, bel eens op, stel uw vraag, stuur uw foto, kom op onze ledenvergadering in het voorjaar!

Het bestuur wenst u:

een voorspoedig Nieuw Jaar!

Agenda

Jan Groenenberg en Gé Veen

Léon-Augustin Lhermitte, 1886, Museum of Fine Arts, Boston.

Van koren tot roggebrood.

Een lezing over oude graansoorten, de ontwikkeling van de zaden, de bewerking en toepassing hiervan. Wat weten wij nog over de geschiedenis van ons dagelijks (rogge)brood voordat het bij ons op het bord ligt?

Een lezing die, zeker in deze tijd waar veel over voedsel gesproken wordt, voor iedereen interessant kan zijn.

Lezing op **donderdag 22 februari 2018**

Locatie: Restaurant-Brasserie Kriebelz in Terwolde

Aanvang: 20.00 uur

Entree leden: gratis en niet leden € 5,00

ZET IN UW AGENDA!

De **algemene ledenvergadering** wordt op **12 april 2018** gehouden bij Restaurant-Brasserie Restaurant Korderijnk in Twello.

Spreker is de heer C. van der Linde uit Wilp, projectleider bij Baac, bureau voor archeologie en bouwhistorie. Hij vertelt dan over het veldonderzoek dat is gedaan bij de aanleg van de rondweg om Voorst. Zie ook het artikel op bladzijde 30.

Gezicht op het Gemeentehuis. Twello.

De gemeente Voorst gaat een bijzonder jaar tegemoet. Op 1 januari 1818 werd de eerste vergadering gehouden van de nieuwe gemeenteraad van de net gevormde gemeente Voorst. De kerspels Voorst, Wilp, Twello, Terwolde en Nijbroek waren samengevoegd tot één gemeente.

Om dat te herdenken wordt er op 1 januari door de gemeente Voorst een feest georganiseerd voor alle inwoners en oud-inwoners! Plaats van handeling: rondom de Dorpskerk en hotel Van Enter, nu Swinkels. We hopen u daar te ontmoeten!!

Naast de gemeente is ook de OKV actief. Een grote groep vrijwilligers van de OKV is al maanden bezig met de voorbereiding van verschillende activiteiten in het kader van de viering van het 200-jarig bestaan van onze mooie gemeente!

Het eerste resultaat vinden alle inwoners van de gemeente Voorst op 27 december in de brievenbus: een speciale editie van het Voorster Nieuws van in totaal zestien pagina's met daarin verhalen van 200 jaar Voorst: van elke dorpskern een pagina! Gemaakt door onze vrijwilligers!

Ook onze leden die buiten de gemeente wonen kunnen deze krant ontvangen. Deze is als pdf te downloaden op de site van Voorster Nieuws, www.voorsternieuws.nl. en in te zien op de speciale website www.okvvoorst200.nl. Het jubileum wordt gevierd met negen historische weekenden, steeds in een andere kern van de gemeente Voorst. Elke maand is er een weekend met eigen presentaties, tentoonstellingen en andere activiteiten. Daar ligt -zolang de voorraad strekt- ook de jubileumkrant van Voorster Nieuwsklaar. Zie het programma op de pagina hiernaast.

**PRESENTATIES
TENTOONSTELLINGEN
ACTIVITEITEN**

**GEEMEENTE
VOORST200**

NEGEN HISTORISCHE WEEKENDEN
OUDHEIDKUNDIGE KRING VOORST

JAARPROGRAMMA

23, 24 EN 25 FEBRUARI KLARENBEEK
30 EN 31 MAART EN 2 APRIL TEUGE EN DE VECHT
21 EN 22 APRIL STEENENKAMER
**25, 26 EN 27 MEI BUSSLÖÖ, POSTERENK
EN WILP-ACHTERHOEK**
29 EN 30 JUNI EN 1 JULI NIJBROEK
31 AUGUSTUS EN 1 EN 2 SEPTEMBER TWELLO
28, 29 EN 30 SEPTEMBER TERWOLDE
26, 27 EN 28 OKTOBER VOORST
30 NOVEMBER EN 1 EN 2 DECEMBER WILP

Let op het actuele nieuws op de website en de affiches per weekend!

GEEMEENTE VOORST SCHRIJFT GESCHIEDENIS 1818-2018
WWW.OKVVOORST200.NL

Ridders van Gelre op De Nijenbeek

De Ridders van Gelre zijn terug! Dit najaar storten ze zich op de middeleeuwse geschiedenis van het roemruchte Hertogdom Gelre. Het was een machtig rijk met bloeiende steden, welvarende vorsten en dappere ridders in schitterende kastelen. Ridders Bas en René gaan op onderzoek naar de opkomst, de glorie en de ondergang van het Hertogdom Gelre.

In de uitzending van 29 oktober werd ook het verhaal van de Dikke Hertog en de Heeckerense en Bronckhorster tot leven gebracht. U kunt de uitzending terugkijken op: <https://www.omroep gelderland.nl/riddersvangelre>

Heeft u ze ook?

Doosjes met oude foto's waar onbekenden u aanstaren?

Probeer van de winter uw oude foto's nog eens door te kijken en waar mogelijk (bv. met potlood aan de achterzijde) te voorzien van naam, jaar en plaats. Zo weten ook volgende generaties *Wie, Wat, Waar* was!

Camera

Bij de OKV staat een prima digitale camera in de kast. Wie zou het leuk vinden met deze camera de veranderingen in de gemeente Voorst vast te leggen?

Ook dit is van belang voor volgende generaties en bij *Voorst300*, hebben ze dan mooi materiaal om te tonen.

Stichting wil meer aandacht voor cultuurhistorie

In 2018 bestaat de gemeente Voorst 200 jaar. Ter gelegenheid van dat feit wil de nieuw opgerichte stichting Cultuurhistorie Voorst aan de geschiedenis van Voorst extra aandacht geven. Dit wil zij doen door de uitgave van een cultuurhistorische atlas en de bouw van een dataportaal. Met het te bouwen dataportaal kan als het ware met één muisklik inzichtelijk gemaakt worden wat de geschiedenis is van onze streek maar ook van een individueel pand. Daarnaast wil de stichting een cultuurhistorische atlas in boekvorm laten verschijnen.

Een aantal landelijke en regionale sponsors is bereid gevonden hen te steunen. De Oudheidkundige Kring Voorst heeft medewerking toegezegd voor het vullen van de databases en het redigeren van de atlas.

Voorzitter van de stichting is Hans de Vroome. Hij vertelt: "We wonen in een prachtige gemeente, langs de IJssel, aan de Veluwe, met veel landgoederen. Daar zijn we trots op! Maar wat weten we eigenlijk echt van de ontstaansgeschiedenis van onze woon- en leefomgeving? Eigenlijk niet zo heel veel.

Daar willen we verandering in aanbrengen. We hebben inmiddels een website, www.cultuurhistorievoorst.nl, waarop zichtbaar is wat we willen doen. Wij zijn bijzonder blij met de inzet van de Oudheidkundige Kring. Zij levert een zeer belangrijke bijdrage door het vullen van de databases met lokale gegevens. Wij richten ons voor de fondsenwerving nu primair op de gemeente en het lokale bedrijfsleven. Zo nodig kunnen we er een groeiproces van maken als het geheel niet in één keer te realiseren is. Maar wij vinden het een gigantische en inspirerende uitdaging om dit geheel te laten slagen. Wij vertrouwen zowel op het bedrijfsleven, de landelijke fondsen en de burgers die straks de cultuuratlas gaan kopen".

Kamp Molukkers in Teuge

In 1951 werd een groep van ongeveer 400 Molukkers ondergebracht in gebouwen op en rond Vliegveld Teuge. Voor 1951 zijn de gebouwen ook nog kort gebruikt voor repatrianten uit Nederlands Indië. Het leken boerderijen, maar in feite waren het een soort bunkers van het Duitse Leger, dat in de Tweede Oorlog bezig was een militair vliegveld aan te leggen.

Vele staan er nog steeds en als men vanaf Twello binnenrijdt in Teuge, ziet men er links nog een aantal staan. Ze zijn in gebruik door woongemeenschap 'Eco-tribe'.

Vertrek van kinderen uit het woonoord in Teuge naar kamp Randwijk bij Heteren.

In de archieven van de OKV zitten maar weinig foto's van deze gebouwen en hun bewoners in de jaren vijftig. Maar ook van de periode vlak na de oorlog ontbreken ze. We hopen dat (oud) inwoners van Teuge of mensen uit de Molukse gemeenschap nog foto's in hun bezit hebben. De OKV wil ze graag scannen en aan ons digitale fotoarchief toevoegen.

Slachten

De heer Leenen, oud-keurmeester van vee en vlees reageerde op het verhaal "Slachten" van Jan Elfrink (†) in het vorige nummer van Kroniek (2017-3). Hoewel het vooral een sfeerverhaal was, gezien met de ogen van een kind, miste hij in het verhaal toch de goede volgorde in het slachtproces van keuring door de keurmeester. De heer Leenen maakt dat in zijn reactie nog even duidelijk:

Voor het slachten moest de eigenaar van het te slachten dier eerst aangifte gaan doen bij de gemeente en de kosten betalen voor de vergunning om te slachten. Dan kwam de keurmeester levend keuren en mocht er geslacht worden volgens de regels van de veewet van 1923. Hierna kwam de keurmeester nog een keer langs om het geslachte dier, dat vroeger in twee delen aan een ladder werd gehangen, te keuren.

Dan kon het uitbenen beginnen. Niemand had voor de oorlog een vrieskist. Toen werd voor de houdbaarheid het vlees gezouten of geweekt. Toen we de heer Leenen nog belde om wat aanvullende informatie, vertelde hij enthousiast over zijn vroegere beroep. Voor de redactie van Kroniek de aanleiding om hem te vragen of wij zijn verhalen nog eens mogen opschrijven om ze in Kroniek te plaatsen.

Schenkingen

De bibliotheek is verrijkt met zeer fraai handgeschreven boekhoudschriften van de firma Verbeek uit de Stationsstraat. Uit de jaren 1934 -1939 een verkoop-schrift en een balansschrift van 1941 -1951. Daarnaast ook een balansschrift van de jaren 1952-1975.

Verder enige getuigschriften van dhr. Verbeek. Dit alles is ons geschonken door dhr. Ab Peppelenbos.

Van mevr. Groot Lipman ontvingen wij verscheidene boeken en voorwerpen, die toebehoord hadden aan haar ouders. Er zaten o.a. veel boekjes tussen, die in het begin van de vorige eeuw op de lagere school werden gebruikt.

Van Gerrit Rutgers gekregen we een bouwhistorisch onderzoek uit 1991 van het interieur van de kerk in Terwolde (door D.J.K. Zweers). Verder konden we aan onze bibliotheek toevoegen: "Eben-Haëzer basisschool te Teuge 75 jaar".

Verder ontvingen we

- van oud-redacteur van Kroniek, de heer Ronald Meijer, een doos boeken voor verkoop op marktplaats; van Ab Peppelenbosch het boek 'Old Twello'

- van de familie Yska het boekje 75 jaar "de Wingerd".

- van ons lid Jacqueline Midavaine, luchtfotografe, een mooie foto van Vliegveld Teuge uit 1979, die we mochten plaatsen in de speciale krant ter gelegenheid van Voorst 200.

De heer Kroon schonk ons een "Eereblijk voor trouw schoolbezoek" uitgereikt in 1891 door het gemeentebestuur van Voorst in Gietelo aan Dina Margo Brouwer.

Doorn & Van der Haar Computers

www.doornvanderhaar.nl

Vestiging Vaassen

Wilhelminaweg 3

8171 EJ Vaassen

0578 - 57 58 56

Verkoop - Reparatie - Websites

info@doornvanderhaar.nl

Vestiging Twello

H.W. Iordensweg 32A

7391 KB Twello

0571 - 29 80 80

Cloud - Onderhoud - Netwerken

'Het gaat nu echt veranderen!'

De Franse tijd

Met de ogen van deze tijd gaan we terugkijken naar het bestuur en het leven in onze gemeente destijds. Op 1 januari 2018 bestaat de gemeente Voorst 200 jaar en de OKV heeft onze voormalig burgemeester mr. J.H.J. van Blommestein verzocht daar zijn licht over te laten schijnen. Hij is een deskundige met 24 jaar ervaring in het besturen van een gemeente en in samenspraak met onze redacteur Ineke van der Vegte is een drietal artikelen gemaakt over het ontstaan van de gemeente Voorst. In dit nummer deel twee, dat vooral terugkijkt op de periode 1795 tot 1806, wanneer er sprake is van een overwegend Nederlands bestuur onder Franse invloed. Er vinden veel veranderingen plaats op bestuurlijk gebied.

Het nieuwe bestuur in onze streek.

De inrichting van het bestuur en de maatschappelijke ordening veranderden hier vervolgens al snel in 1795. De municipaliteit, ook wel municipale raad genoemd, onder leiding van de richter, kwam in plaats van het bestuur met de ambtsjonkers in de hoofdrol.

Door de Franse invloed werd, ook hier in Voorst, een municipale raad gevormd. Deze raad bestond uit acht leden, uit elk van de drie kerspelen Voorst, Wilp en ook uit Twello en Terwolde, twee leden. De leden werden voor drie jaar benoemd.

Nijbroek bleef voorlopig nog een apart richterambt.

Een definitieve bestuurlijke inrichting moest nog vorm gegeven worden.

De eerste volksvergadering kwam al op 15 februari 1795 bijeen in de kerk van Twello na oproep met 'de kluppel', dat was een holle stok met een convocatie erin, rondgebracht door de bode, 'rotmeester' genoemd.

Namen van leden die we ons nu nog goed herinneren waren:

Uit Voorst: Hendrik Bosch en Bernardus Krepel.

Uit Wilp: Jacob Ankersmit en Teunis van den Belt.

Uit Twello: Jacob van Welbergen en Marten Heymeriks.

Uit Terwolde: Derk Jan Dibbitz en Hendrik Jansen de Wilde.

Als Richter was F.G. van Reede gekozen, hij weigerde het ambt, want hij wilde hier niet verplicht wonen! Uiteindelijk werd op 1 april 1796 Hendrik Jansen de Wilde tot Richter gekozen.

Willem Schultink Bredenoort, 'sijnde een vriend van vrijheid en gelijkheid', werd aangewezen als afgevaardigde naar de vergadering van het 'kwartier van Veluwe' in Arnhem.

deel 2

Detail Nieuwe kaart van 't Kwartier De Veluwe, uitgegeven bij Isaak Tirion, 1741

Kruisvoorde in 1904, versierd ter gelegenheid van het huwelijk van de bewoners, de heer en mevrouw Cramer - Van Gennep

De secretaris van het nieuwe bestuur, Matthias Vorster, woonde in huis Kruisvoorde. Dat werd het bestuurscentrum. Daar werd vaak vergaderd, in 1795 al zelfs zesendertig keer. Huis Kruisvoorde werd overigens daarvoor ook al bewoond door bestuurders.

Kruisvoorde bleef bestuurscentrum tot na 1800, toen Vorster aftrad. Daarna werd die rol langzamerhand door de Statenhoed overgenomen. Vanaf 1764 was Twello vergaderplaats voor bestuurders. Overigens hadden de veranderingen ook invloed op de kerken: waar vroeger belijdenis moest worden gedaan, deden er slechts twee mensen belijdenis in 1797 (N-H kerk in Terwolde).

Er werden felle discussies gevoerd, vooral gericht op het verdedigen van de eigen belangen. *De vrijheidsgedachte leefde hier ook en de afkeer van de oude heersers en de aristocratie was groot: men keek hen met de nek aan.*

Het nieuwe bestuur zonder de jonkers

Een ander aspect van de nieuwe tijd was het onderzoek naar de jonkers en vroegere bestuurders. Zij werden bezocht en ondervraagd: of zij van 'het goede geloof van de mensenrechten' waren en niet tegen principes van de Franse Revolutie. Wat de mogelijke straffen waren, is niet bekend, maar zover we tot nu toe weten, is hier niemand in het cachot beland. De jonkheren hadden hun archieven en registers moeten overdragen aan de schout.

De kerk moest haar kerkelijke boeken en reglementen van huwelijken en begrafenissen overdragen. Vanaf het concilie van Trente (1563) had de kerk de inschrijvingen gedaan.

Voortaan kon men kosteloos trouwen op vrijdagmiddag. Drie weken voor het huwelijk moest de aankondiging gedaan worden om bigamie te voorkomen.

Taken van het nieuwe bestuur.

Veiligheid was een belangrijke taak van het bestuur. Daarbij hoorden gebeurtenissen als overstromingen, plunderingen en het voorkomen van branden.

Overstromingen

De waterschappen waren belast met waterbeheer, zoals bij overstromingen. Overstromingen waren een groot, steeds terugkerend probleem (1784 en 1795). De grote overstroming in 1809 trof het hele rivierengebied.

In 1370 werd er al een Dijkbrief uitgevaardigd door de Hertog van Gelre. Om het gebied in stand te houden werd het recht van bedijken van het platteland aan de gezamenlijke boeren in de polderstreken gegeven. De bedijking 'Nijbroekerpolder', is daar een voorbeeld van. De boeren waren verenigd in polderringen.

Vaak was er ruzie binnen een waterschap: wie verantwoordelijk was voor het onderhoud van de dijkjes. Men was er zelfs toe in staat, elkaars dijken door te steken om zo het water op eigen grondgebied kwijt te raken.

Er was een opkomstplicht bij de vergaderingen; kwam men niet, dan moest er boete betaald worden en als

men dan nog niet aan de plicht voldeed, werd men soms naakt op de dijk gezet'. Polderringen en lokale besturen waren het ook lang niet altijd eens. Het ging er vaak heftig aan toe: wie is er de baas, wie heeft het voor het zeggen, wie moet wat betalen.

Is gelezen de Requête van Lucas Hovcher, een fuis, Stengerechtigde Burgers van den Ring van Voorst, in het Departement van den Rijn; daarbij denuncieerende de Vergadering van den Dykloel, als niet volgens de Staatsregeling handelende; waars, omtrent zy de voorziening deezer Vergadering zyn verzoeckende.

Besluiten der Eerste Kamer van het vertegenwoordigend Lichaam des Bataafschen Volks

Plunderingen

Er werd geplunderd en geroofd op het platteland in Voorst. Voedsel, paarden, drank en geld werden gevorderd, elke keer dat ons gebied werd bezet door een legereenheden, of het nou de Fransen, de Pruisen of de Kozakken waren.

Bijzondere verhalen deden de ronde. 'Men maakte van boomschors brandewijn en gaf dat aan de plundersers mee'.

Branden

Een andere belangrijke taak was het voorkomen van branden door het uitvaardigen van voorschriften. Bijvoorbeeld: men moest branden blussen met emmers water en later met handspuiten. Een ander voorschrift betrof het voorkomen van branden door toezicht op schoorstenen, vuurhaarden en stookplaatsen.

Zo mocht er niet meer in de kerk gerookt worden!

Ook kwamen er voorschriften voor het drogen van vlas en de opslag van hooi om broeien te voorkomen.

Het nieuwe bestuur en de rechtspraak op de eigenlijke strafbare feiten

Alles wat met strafzaken te maken had, viel mede onder het bestuur van de schout en de vierschaar. Pas later in de Franse tijd, werd de rechtspraak onafhankelijk van het bestuur.

De veiligheid op het platteland moest vergroot worden door overal in het ambt 'staande wagten' in te stellen. Deze 'wagten' waren vier à vijf man sterk. Zij moesten het werk van 'ambtsdienaars' verlichten. Een geduchte ambtsdienaar, was Jan Hendriks.

Landlopers en bedelaars werden in de gaten gehouden. Bij de tolwegen werd streng toezicht gehouden op wie er binnenkwam door de veldwachter, ook wel 'la garde champetre' genoemd. Er werd in 1797 een 'generale gauwdivenjagt' gehouden. Verdachten werden direct naar Twello gestuurd voor verhoor door J. van Welbergen en J. Ankersmit

Toezicht op oranje.....'lintjesregen'

Bij het handhaven van de openbare orde behoorde ook het toezicht op het verbod om oranje linten te tonen en vaandels dragen. Onderscheidingen mochten niet meer gegeven worden.

Van Blommestein: 'Hoe anders is dat nu! Wij kennen een lintjesregen in deze tijd'. Schilden en wapens moesten uit de kerken verdwijnen. De vlag moest uit op de kerk.

Verplichte feesten werden ingesteld met muziek en dansen rond de vrijheidsboom.

In 1796 besloot men dat er in de Bataafse Republiek burgerbewapening moest komen.

Men wilde kunnen optreden tegen Orangisten en hun optochten.

Ook op lokaal niveau moest er bewapend worden. Voor die tijd had niemand wapens.

Men probeerde in de kerk te Twello mannen te werven, maar niemand kwam opdagen!

Het nieuwe bestuur en de volkstelling

In 1798 werd een volkstelling gehouden. Dit was van belang om mannen te kunnen oproepen en te bewapenen voor dienst in de Bataafse Republiek. Het was ook van belang voor de algemene verkiezingen van bestuurders.

Het innen van belasting, op grond van een goed bevolkingsregister, moest nog worden ontwikkeld. En ook voor het kiesrecht was het noodzakelijk om een bevolkingsregister samen te stellen. Toen de Fransen de touwtjes in handen hadden genomen, werd de bevolkingsadministratie in 1811 naar hun voorbeeld in ons land ingevoerd.

Vlaggen van de Bataafse Republiek

Het nieuwe bestuur en de volksgezondheid

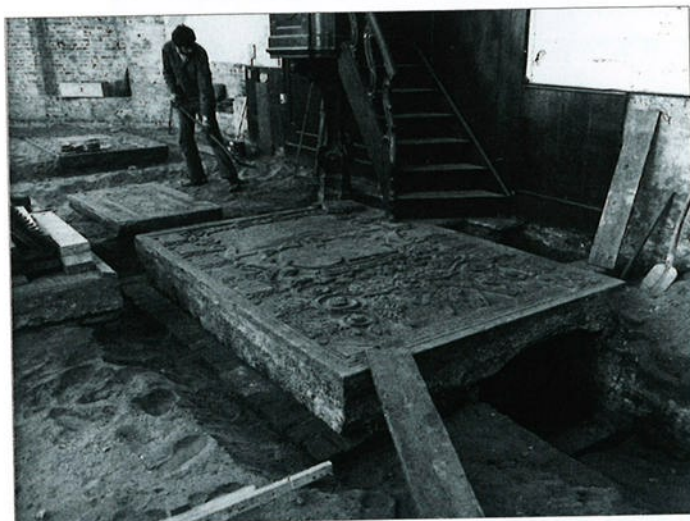
De volksgezondheid viel onder verantwoordelijkheid van de gemeentelijke geneesheer.

Vanaf 1767 was H. Damman 40 jaar lang, 'gemeentelijk geneesheer'.

Ook werden in die tijd twee vroedvrouwen in de municipaliteit aangesteld. Zij moesten examen afleggen en kregen instructies vanuit Arnhem.

In 1799 was er in de municipaliteit veel aandacht voor 'rode loop' (tyfus). Men trachtte epidemieën te bestrijden en te voorkomen: bijvoorbeeld door de kerktorens dicht te metselen, zodat de duiven daar niet meer in konden komen en de duivenpoep geen infectiebron meer was. *Maar er was een keerzijde: kosteren werden boos en eisten een vergoeding voor de mest.*

De latere gemeentelijk geneesheer Penniks ontving een gouden medaille voor zijn inspanningen bij de bestrijding van de zenuwkoorts (een voorbode van tyfus en vlektyfus) in Voorst (1821). Ook de pokken eisten hun tol onder de bevolking. De koepokinenting werd in 1823 tenslotte ingevoerd. Al deze zaken werden bekostigd door het lokale bestuur.

Zerk op naam van de familie Schimmelpennick van der Oye en ingang van de grafkelder in de Dorpskerk in Twello bij de restauratie in 1965.

Deze grafkelder ging later over naar Frederik Godard van Reede tot de Parkeler, die daar in 1806 is begraven. Als laatste werd zijn dochter Coenradina Wilhelmina van Reede, schenkster van het orgel, daar in 1824 begraven.

Het begraven in de kerk werd onhygiënisch gevonden, er heerste een lijkklucht. Hier komt de uitdrukking "rijke stinkers" vandaan. Daarnaast dreigde de vloer, met grafstenen, vaak te verzakken. Napoleon verbood in 1804 het begraven in kerken en kapellen binnen de bebouwde kom. Ook bepaalde hij, dat ieder lijk in een apart graf begraven moest worden. Maar het oude gebruik bleef zo sterk geworteld in de Nederlandse uitvaartcultuur, dat het besluit na het vertrek van de Fransen in 1813 direct weer ongedaan werd gemaakt.

Op 22 augustus 1827 vaardigde koning Willem I opnieuw het verbod in kerken te begraven uit.

Gemeenten met meer dan duizend inwoners moesten tenminste één begraafplaats aanleggen buiten de bebouwde kom en wel voor 1 januari 1829.

Inmiddels waren er in 1827 door de gemeente twee begraafplaatsen gerealiseerd: in Voorst en Terwolde. Aanvankelijk wilde men vier begraafplaatsen, maar dit werd niet goedgekeurd door het departement vanwege de kosten. Nijbroek had inmiddels zelf al een begraafplaats verkregen.

De koster van de kerk in Twello protesteerde en wilde geld zien voor het mislopen van begrafenisdelen.

Het nieuwe bestuur had nog meer taken.....

Onder lokaal toezicht viel ook het onderhoud van wegen, bruggen en sloten. Watergangen kwamen onder en beheer van de municipaliteit. Evenals het toezicht op karren, wagens, postkoetsen en wagenknechten. Zo ook het toezicht op maten en gewichten en het toezicht op de samenstelling van broden.

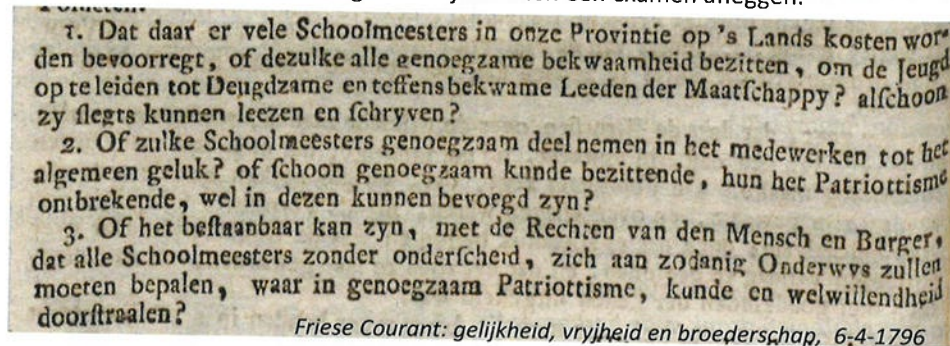
Het nieuwe bestuur en toezicht op kerk en onderwijs

In de municipale raad deed zich ook nog een bijzondere discussie voor in 1797. Voorzitter Krepel vroeg een vergoeding voor de katholieken ten behoeve van een kerk. Zij kwamen sinds de reformatie in schuilkerken, bijvoorbeeld in schuren, veestallen of bij iemand thuis bijeen.

Krepel wilde volgens het gelijkheids-principe ook een vergoeding voor de katholieken. Hij zou gezegd hebben: „alleen gereformeerden ondersteunen, daar doe ik niet aan mee!" Helaas kreeg hij geen gelijk, maar de katholieken werden wel getolereerd in de municipaliteit. Andere adellijke heren, lieten zelf een katholiek kerkje bouwen voor hun pachters. Baron van Wijnbergen liet de Sint Martinuskerk in Bussloo bouwen voor zijn pachters. De kerk werd ingewijd in 1818.

Een nazaat van Krepel liet in 1847 in Klarenbeek een katholieke kerk bouwen.

Schoolmeesters werden niet meer door de jonkers benoemd, maar door de municipaliteit. Zij moesten na 1795 een eed afleggen, waarbij zij verklaarden zich te houden aan 'de Rechten van de Mensch en Burger' en zij moesten een examen afleggen.

Friese Courant: gelijkheid, vrijheid en broederschap, 6-4-1796

Het nieuwe bestuur en 'het dorpje Apeldoorn' en Loenen.

Een jaar lang (1798-1799) hoorde 'het dorpje Apeldoorn' en 'Loenen', (vroeger een grote Marke) bij Voorst, zo ingedeeld door het Departement Gelre. Na een jaar ruziën over bestuurlijke zaken, welke gemeentesecretaris gehandhaafd moest worden (Vorster uit Voorst of mr. A. Nies uit Loenen) staakten de stemmen. De bestuurlijke verbinding werd weer ongedaan gemaakt in een nieuwe staatsregeling! Voorst, Apeldoorn en Loenen hadden elk weer een apart bestuur.

Het nieuwe bestuur en het centrale gezag van de Bataafse Republiek

Gelijkheid en broederschap werden ingevoerd door middel van de centrale regelingen. De uitvoering was decentraal en lag vooral bij de municipaliteiten en bij de departementen.

Maatregelen en besluiten genomen door het centrale gezag, moesten ook hier uitgevoerd worden. Toch duurde dat vaak lang in Den Haag, de ene regeling was nog niet aangeboden of er volgde alweer een andere.

De lasten voor de burgers, het volk, bleven hoog. Er moest bijgedragen worden aan de gemeenschappelijke afdracht aan de Fransen voor hun oorlogen, zo moest er veel hooi geleverd worden en vele paarden werden gevorderd!

Ook de bestuurskosten en de reis- en verteringskosten van de bestuurders waren niet gering.

Een nieuwe staatsregeling kwam pas in 1798. De eerste ontwerpregelingen werden afgekeurd, ze waren nog te federalistisch, zoals in de gewesten vroeger.

In het tweede ontwerp, werd bestuur meer centraal unitaristisch geregeld.

Dat moest gevierd worden met saluutschoten en drank in de herbergen.

In 1801 werd opnieuw een nieuwe staatsregeling bekend gemaakt en traden decentraal nieuwe plaatselijke besturen aan. Deze regeling was van groot belang voor het ontstaan van de huidige gemeente en ons huidige staatsbestel.

DECREETEN

DER

CONSTITUEERENDE VERGADERING,
REPRESENTEERENDE

HET

BATAAFSCHE VOLKS.
VIERDE DEEL.

Van 1 APRIL — 4 MEI 1798.

MET VIERDE JAAR DER BATAAFSCHE VRIJHEID.

In den H A A G,
Ter Lands Drukkerij. 1798.

In het volgende nummer van de Kroniek het laatste deel van een serie artikelen over de aanloop naar de vorming van de gemeente Voorst in 1918.

Bronvermelding treft u aan in Kroniek 2018 - 1.

Straatnamen in de gemeente Voorst

Fred Liese

Vuile Winkel en Vuilewinkelsbrug

Op een oude kaart van Terwolde en omstreken kwamen we de naam Vuile Winkel tegen; een naam die vragen oproept. De plek bevindt zich ten westen van Terwolde langs wat nu de Vaassenseweg heet. Er staat nu een boerderij op deze plek met de naam Vredelust, maar vroeger had deze boerderij ook de naam Vuile Winkel.

Enig speurwerk leidde tot de conclusie dat Vuile Winkel een oude veldnaam is voor dit gebied; de naam verwijst waarschijnlijk naar een winkel, oftewel hoek grond die minder aangenaam was om te verblijven. De Vuilewinkelbrug bestaat nog steeds als brug over de Terwoldse Wetering, dichtbij de plek die op die oude kaart als Vuile Winkel werd aangeduid.

De vraag is nu: Zijn er onder de lezers mensen die nog iets meer weten over deze bijzondere naam: VUILE WINKEL. Reacties naar kroniek@okvvoorst.nl

Kapsalon Koolman

Tel. 0571 - 271423 - Stationsstraat 1
7391 EG Twello

meer dan 225 jaar

Van onze zusterverenigingen

Gerard Vrieling

Historische Vereniging Wijhe, tijdschrift 'Rondom de Toren' - nr.107, sept. 2017

"In november 1813 staan Wijhe en Veessen in het brandpunt van internationale ontwikkelingen".

Naar aanleiding van deze gebeurtenis wordt in het Wijhes Museum een expositie gehouden over de toenmalige "geallieerden" namelijk de Kozakken, die in onze streken de Franse troepen versloegen. Eind 2017/begin 2018 worden in Veessen en in Wijhe monumenten opgericht, die de herinnering aan de Kozakken levend willen houden. De tentoonstelling is te zien tot in januari 2018.

Kozakkenmonument-Veessen

Verder een artikel over of er in Wijhe nog nazaten van Maarten Luther te vinden zijn.

Het blijkt dat in Wijhe in de 19^e eeuw nazaten van Maarten Luther en zijn vrouw Catharina von Bora zijn geboren of er hebben gewoond.

De Elf Marken, tijdschrift 'Ons Markenboek' - 35^e jrg. nr. 3

Het derde artikel over de stoomtram van Zutphen naar Emmerich behandelt het traject Zutphen-Deventer in de periode 1926 - 1945. De lijn Zutphen-Deventer werd geopend door de Tramweg-maatschappij 'Zutphen-Emmerik', kortweg de ZE, die al vanaf 1902 reed op het traject Zutphen-Emmerik.

Ergens tussen Zutphen en Emmerich op de toenmalige tramlijn, foto ; Beneluxspoor.net

De derde oktober 1926 kon het lijntje in gebruik worden genomen voor het vervoer van goederen en personen. Binnen een jaar na de opening van de tramlijn bleek dat veel Deventernaren met de tram naar het "buitenland" reisden.

Voor de tramreiziger was het niet gemakkelijk om de juiste tram uit te zoeken. Niet elke tram ging naar Emmerich, soms ging de tram tot Doetinchem of tot Zutphen, maar er waren ook trams die niet verder dan Gorssel gingen.

Het personenvervoer ging al vrij snel achteruit in verband met de concurrentie van het busvervoer.

Bij het maken van plannen voor de tramlijn was er ook al sprake van het aanleggen van een kanaal van de IJssel naar Twente. Pas in 1930 werd er een begin gemaakt met deze aanleg. Dit had tot gevolg, dat er toen enkele bruggen gebouwd moesten worden.

Oudheidkundige Kring Rheden - Rozenaai, blad 'Ambt en Heerlijkheid' jrg. 63, nr. 196, sept. 2017.

Artikel over de befaamde "Mata Hari", Margaretha Geertruida Zelle zoals zij werkelijk heette. Ze logeerde in 1902 in Rheden. Zij was daar omdat een poging tot verzoening met haar man, de gepensioneerde KNIL-militair Rudolf MacLeod, op een mislukking was uitgelopen.

Op de begraafplaats Heiderust in Rheden ligt achter het monument van de gevallen uit WO II een bescheiden grafsteen met de tekst : "Onze Non en haar vader".

Deze 'Non' was een dochter van Mata Hari, die zij sinds haar scheiding (van tafel en bed) in 1903 niet meer heeft mogen bezoeken. De dochter was toen 5 jaar. Non is op 21 jarige leeftijd te Rheden overleden aan een hersenbloeding.

Dit is een toepasselijk artikel in verband met de Mata Hari herdenking dit jaar.

Verder een artikel over "De IJssel en de Dierense, Ellecomse en Doesburgsedijk". Er wordt aandacht besteed aan de waterverdeling van Rijn en IJssel en de bochtafsnijdingen van de IJssel in 1954 en 1969.

Nederlandse Genealogische Vereniging, Afdelingsblad afd. Apeldoorn en omstreken 2017-1

In dit nummer werden nog twee nummers in het vooruitzicht gesteld. Maar door bestuursperikelen kan dit helaas niet doorgaan. Het hoofdbestuur van de NGV zal voorlopig de leiding waarnemen. Een eventueel nieuw bestuur zal zich vermoedelijk richten op digitale informatievoorziening, zodat geen nieuwe papieren afdelingsbladen meer zullen verschijnen. Zie ook de rubriek 'Genealogie' in dit blad.

Historische vereniging voor Emst - Epe - Oene - Vaassen, blad 'Ampt Epe' nr. 214, september 2017.

In dit nummer wordt verhaald over een Noorse villa, die van Vaassen naar het landgoed Bruggelen in Apeldoorn werd vervoerd. Er bestaan nog vijfentwintig Noorse villa's in Nederland, die als bouwpakketten zijn aangevoerd vanuit de Strømmen Traevarefabrik te Christiana (het tegenwoordige Oslo).

In het begin van de 20^e eeuw werden ze hier in Nederland neergezet als vakantie-woning of als luxe villa.

Op een stuwwal bij Apeldoorn ligt het bosgebied van landgoed Bruggelen (bij Beekbergen). Dit is een prachtig gebied om te wandelen of te fietsen. In dit gebied zijn veel bijzonderheden te zien, waaronder twee Noorse villa's, ooit aangekocht door dr. Jan Ooster. In dit artikel wordt verteld over de geschiedenis van de Noorse huizen en hun bewoners. Het ene Noorse huis kwam meteen naar Bruggelen, het andere stond van 1913 tot 1919 bij Vaassen aan de Geerstraat. Deze villa werd toen uit elkaar gehaald en daarna in Bruggelen weer opgebouwd. Het verhaal gaat dat de villa via het nabijgelegen Apeldoorns Kanaal naar Lieren (bij Beekbergen) is gebracht.

De mooiste villa staat aan Engelerholt nummer 18.

Vereniging Oud Apeldoorn, blad 'Oud Apeldoorn Actueel' jrg. 24, nr. 5, oktober 2017

Bunker Loolaan wordt onder handen genomen. Het is de bunker, die in de Tweede Wereldoorlog (3 augustus 1943) gebouwd werd in opdracht van Seyss-Inquart, die in de achterliggende villa zijn kantoor had. Hij was in 1942 vanuit Den Haag naar Apeldoorn gekomen, omdat deze plaats dicht bij Duitsland lag(!). De bedoeling van deze ingreep is om de bunker goed waterdicht te maken en in de toekomst open te stellen voor het onderwijs en voor belangstellenden.

Verder een groot artikel over een oer-Apeldoorns bedrijf, namelijk de Sparta-rijwielfabriek.

Sparta heeft in september haar 100-jarig bestaan gevierd. In het artikel "Nostalgie en weemoed in de voormalige fabriekshallen van Apeldoornse fietsgigant" wordt verteld over een rondleiding in het verlaten vroegere Sparta-complex in 2004 door de vroegere personeelschef samen met twee bejaarde zoons van de oprichter Dirk Leendert Schakel.

De Sparta-fabriek, die eerst aan de PWA-laan stond, is sinds 2001 gevestigd aan de Wilmersdorp te Apeldoorn. De fabriek is nu onderdeel van de Accell Nederland B.V. uit Heerenveen.

Historische Vereniging 't Olster Erfgoed, blad 't Olster Erfgoed' nr. 76, september 2017

Marten Brascamp en Ita van Dijk hebben een uitvoerig artikel geschreven over de schilder Peter Visser en de oude school van Welsum.

Peter Visser, een gewone huisschilder, ging veel op pad om in de omgeving dorpsgezichten te schilderen.

Oude school en meestershuis, detail van het Gezicht op het dorp Welsum, P. Visser, 1853

Zo heeft hij in 1853 twee schilderijen gemaakt in Welsum. Op beide zijn de oude school en het meesterhuis afgebeeld.

DE TUINEN VAN
BOSCH
Natuurlijk!

Hoveniersbedrijf
Koppelstraat 42
7391 AK Twello
T 0571 27 04 73
info@detuinenvanbosch.nl
volg ons:

detuinenvanbosch.nl

BRASSERIE - RESTAURANT SINCE 1916 **KORDERIJNK**

Altijd de juiste sfeer

Stationsstraat 31

7391 EH Twello

0571 271851

info@korderijnk.nl

www.korderijnk.nl

**AMBACHTELIJKE
BAKKERIJ
BRIL**

De lekkerste
gevulde koeken,
Krentenbrood en Speculaas

Het ruim twee eeuwen oude pand van bakker Bril is nog steeds (na enkele verbouwingen) in gebruik.

Het pand staat op de monumentenlijst. De bakkerij bestaat meer dan 150 jaar en zoon Paul is de 5e generatie Bril.

Het bedrijf is tegenwoordig uitgebreid met een koffie/theeschenkerij waar fietsers en wandelaars een welkome pauze kunnen houden.

De bakkerij is geregeld doel van excursies. Er gaan dan steevast eigengemaakte producten mee naar huis.

Foto uit 1960, bakker Bril met de bestelauto op weg om brood te bezorgen

Bakker Bril Voorst
Rijksstraatweg 24, 7383 AR Voorst, 0575-501271
www.bakkerijbril.nl info@bakkerijbril.nl

De verdere avonturen van meester Willem Vink

Jan Lubberts

Vervolg op het verhaal "De misstap van een schoolmeester" in de Kroniek nr.1 van maart 1999. Dit verhaal eindigde met de opmerking dat meester Vink in 1845 plotseling van Terwolde naar Suriname was vertrokken. Uit het verhaal bleek dat hij lange tijd overhoop lag met de kerk. Later heeft Vink zijn leedwezen betuigd. De kerkenraad zou het voorgevallene beschouwen als zijnde niet gebeurd. Wanneer we het leven van meester Vink verder bekijken dan zien we dat het hem niet altijd voor de wind ging.

Op 25 januari 1831 overleed zijn vrouw, Johanna Elisabeth Montandon. Op 14 juli 1832 huwde hij de zuster van zijn overleden vrouw, Suzanna Theodora Montandon; bij dit huwelijk erkende Willem Vink Pieter Frederik als zijn zoon, geboren 21 juni 1832. Op 3 september 1834 overleed zijn zoontje Dirk Willem op 4-jarige leeftijd. Zijn vrouw Suzanna Theodora overleed op 14 februari 1837.

Daarna kwamen de problemen met de kerk omtrent het huwelijk met Maria Hofenk, die "vier maanden na de voltrekking des huwelijks is bevallen". Op 17 september 1841 overleed Maria Hofenk.

Nadat hij zijn functie als onderwijzer in 1841 had beëindigd ging hij wonen op de boerderij de Peppelenkamp aan de Wijkseweg.

De Peppelenkamp aan de Wijkseweg

De oude Openbare Lagere School met woning van de hoofdonderwijzer; foto gemeentearchief Voorst

In dit huis woonde ook Jacoba Heethaar. Vink trouwde, voor de vierde keer, op 29 juli 1843 met de 18 jaar jongere Jacoba Heethaar, van beroep dienstmeid. Bij dit huwelijk echtten zij Johannes Theodorus, geboren op 3 april van hetzelfde jaar. Of de vroege geboorte van Johannes Theodorus opnieuw geleid heeft tot problemen met de kerk of zijn vertrek naar Suriname is niet bekend.

Omstreeks deze tijd is in Nederland een stroom van emigranten op gang gekomen als gevolg van de grote armoede. Nederland zuchtte onder grote staatsschulden en mislukte oogsten. Een tweede aanleiding was de religieuze onrust. In 1834 was een scheuring ontstaan in de Nederlands Hervormde kerk onder leiding van Hendrik de Cock. Zowel afgescheidenen als hervormden voelden zich hier minder thuis. De afgescheidenen werden de voorlopers van de gereformeerde kerk. Velen gingen emigreren, hoofdzakelijk naar Noord Amerika.

Zij vertrokken meestal onder leiding van een dominee.

In 1839 schreef Frederik Horstman, arts in Suriname, in het tijdschrift "De Kolonist" een artikel: "Gedachten om eene vrije kolonie in Suriname te stichten als het eenigste middel om deze kolonie uit de waren verachterden staat te redden". Hierop reageerde Ds. van den Brandhof. Vier jaar lang bereidde hij samen met studiegenoot Jan Betting en zwager Dirk Copijn de plannen voor om in Suriname een nederzetting te vestigen. De bedoeling was een nederzetting van 400 Nederlandse boeren die kleinschalige landbouw zouden bedrijven. De drie dominees dienden een verzoek in om 200 gezinnen over te brengen. Het was niet moeilijk om de Nederlandse staat warm te krijgen voor dit project. De regering zag veel voordeel in het vertrek van arme burgers. Hoe minder armen hoe minder steun. Nederland had niet alleen een economische, maar ook een politieke reden.

plantage Suriname eind 19e eeuw, bron Buku – Bibliotheca Surinamica

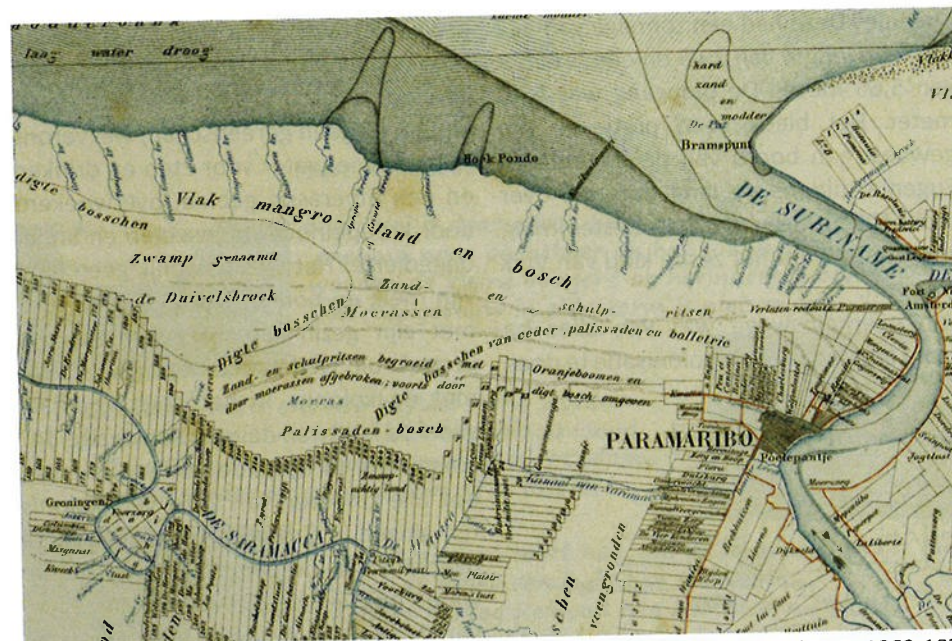
De afschaffing van de slavernij kwam naderbij (uiteindelijk afgeschaft in 1863) en dat zou de genadeklap zijn voor de economie van Suriname. Al het werk werd immers door slaven gedaan. Als de "emancipatie" zou komen, wie zou dan de grond bewerken en het zware werk doen? Zo zouden de voormalige slaven zien dat het mogelijk was een eigen bestaan op te bouwen. De slavernij zou worden afgeschaft, maar de slaven bleven nog wel tien jaar in dienst van de staat.

— Uit Paramaribo schrijft men van den 6. Junij: «Men verneemt, dat het gouvernement den grond Voorzorg, in Beneden Saramacca, ten behoeve der kolonisatie heeft aangekocht. De bekende vruchtbaarheid van dien bodem, de uitgestrektheid der landerijen (1008 morgen), het bestaan van een groot getal kostgronden aldaar en de voordeelige ligging, waardoor men denzelven aan de stad gemakkelijk verbinder kan, geven de blijde hoop dat het ontwerp van kolonisatie spoedig eenen gunstigen uitslag zal erlangen.»

Utrechtsche provinciale en stads-courant 1844

De drie dominees boden de oplossing. Kleinschalige landbouw opgezet door arme boeren uit Nederland. Een nederzetting zou gestart worden van brave, godvrezende Nederlands-Hervormden, zo bepleitten ze, was precies wat Suriname nodig had. De minister van koloniën legden zij hun plan voor. Het plan was om tweehonderd gezinnen over te brengen naar Suriname. Na een gesprek met de gouverneur-generaal werd besloten met vijftig gezinnen een eerste stap te wagen. In een rondschrift aan predikanten werd verzocht om arme gezinnen te wijzen op de in Suriname op te richten Nederlandse kolonie.

In 1843 gingen Ds. Betting, Leendert van de Bovenkamp, Jan Rijsdijk met gezin en Wouter de Vries als toekomstige emigranten op zoek naar een geschikte plaats voor een nederzetting. Van den Brandhof beval dat de nederzetting niet te dicht bij Paramaribo mocht zijn

Detail van de plantage-kaart-Cateau-van-Roseveldt-en-van-Lansberge-1860-1879

want daar was men "te lichtzinnig". Zij kwamen met hun zoektocht terecht op de verlaten militaire post Groningen aan de rivier de Saramacca. Daar was de grond echter niet geschikt, moeilijk te bewerken en onvruchtbaar. Nu viel hun oog op de verlaten plantage Voorzorg aan de overkant van de rivier. Daar was van 1791 tot 1823 een inrichting voor melaatsen gevestigd geweest. Daarna had de plantage een tijdlang dienst gedaan als suikerplantage. Op 1 januari 1831 werkten er nog 290 slaven. Vlak na 1831 ging de plantage ten onder door slecht beleid.

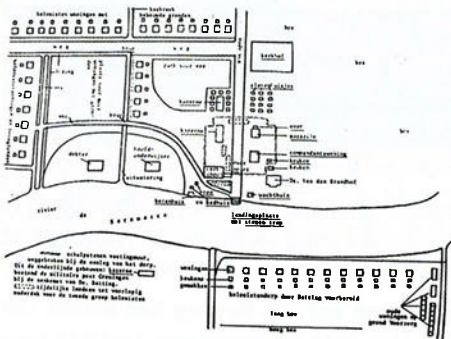
Frederik Tijdeman, arts op een naburige plantage, adviseerde om het niet te doen. Hij adviseerde om een groot kerkhof aan te leggen als ze zouden besluiten zich hier te vestigen. Bij zijn terugkomst uit

Suriname gaf Ds. Betting het advies om het plan niet uit te voeren. In 1844 ging Ds. Betting nogmaals naar Suriname waarna hij nogmaals adviseerde om dit project te beëindigen. Van den Brandhof wilde echter niets weten van de adviezen van Ds. Betting, waarna deze zonder pardon werd ontslagen. Het plan mocht door niets en niemand gedwarsboord worden: de plantage Voorzorg moest de locatie worden. Van den Brandhof werd herder en bestuurder van de nederzetting. Helaas had Van den Brandhof niet voldoende kennis en was hij bovendien was een slecht leidinggevende.

Op 3 april 1845 vertrok Vink met vrouw en vijf kinderen uit Terwolde op weg naar 'Voorzorg' in Suriname. Samen met 115 kolonisten vertrokken zij met de in 1827 gebouwde driemast bark de 'Antonia en

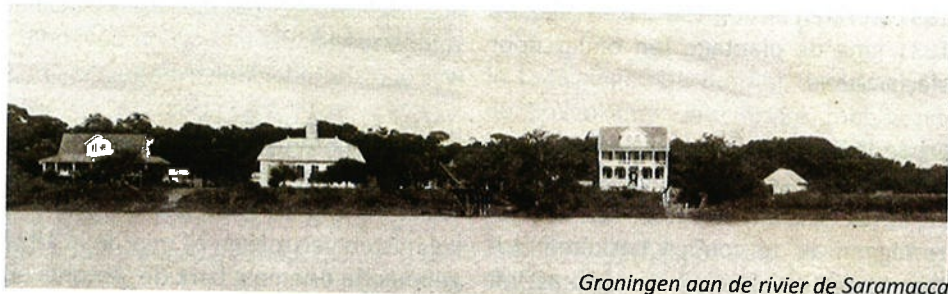
Eugenie'. Deze had een tonnage van 322 ton, een lengte van 29,5 en een breedte van 5,65 meter. De diepgang was 4,40 meter. Het bleek geen pretje te zijn geweest aan boord van de 'Antonia en Eugenie' tijdens de lang durende overtocht tot op de plaats van bestemming. Aan boord werd het zesde kind van Vink geboren.

Van overheidswege was van alles beloofd om de opzet tot kolonisatie te doen

Plattegrond van Groningen en Voorzorg aan de Saramacca.
(KITLV, inventaris van Van den Brandhof)

slagen. De overheid beloofde 500 slaven die moesten helpen bij de ontbossing, de inpoldering, de ontginning, het inzaaien van akkers en de huizenbouw. Er kwamen 40 slaven. Bij aankomst van de pioniers was er niets van het beloofde te vinden. Een negental hutten met daken van takken van de palissadepalm was enigszins bewoonbaar. Hierin werden meerdere

Groningen aan de rivier de Saramacca

gezinnen ondergebracht. De beloofde huisjes met vier akkers per gezin, gereed voor gebruik, waren er niet. Geen koeien, kippen en geen gereedschap, wel verontreinigd rivierwater voor eten en drinken en een moerassig gebied, overwoekerd door kreupelhout vol insecten en ander ongedierte. Het was duidelijk geen land van melk en honing waar meester Vink met zijn gezin terecht kwam na zijn vertrek uit Nederland. Het ging slecht met de kolonie. In het eerste halfjaar stierf de helft van de toen aanwezige 347 kolonisten. In dezelfde periode stierven ook alle kinderen van Vink. Veel kolonisten gingen in Groningen wonen, aan de overkant van de Saramacca, maar daar waren ook veel sterfgevallen.

Vanaf 1849 verhuisden de overgebleven kolonisten in kleine groepjes naar Kwatta en Uitvlugt in de omgeving van Paramaribo. In 1853, toen er nog maar 53 mensen in Voorzorg woonden, waaronder 15 weduwen, werd de kolonisatie als mislukt beschouwd. In 1851 overleed Vink aan gele koorts. Zijn weduwe hertrouwde in 1854 met de militair Pieter van der Schoor. Zij kregen één kind, dat op jonge leeftijd overleed.

Slot Niejenbèèk

Tinus van het Slyck

Slot Niejenbèèk

Nee, niej is doar alleen het „Huusjen Zunnebarg”,
'eneumd noar pachtboer an het toegangspad,
woaran de kleine bongerd ok herinnering bevat.
Een niej gebouw in olde vorm is niet zo arg.

De gidsen wiest ons hoe kasteel ruïne wordt:
bi Canadezenanval in de laatste oorlogsmoand
het oost'lijk woongebouw compleet is vot'edoan;
minder solide vleugel is doarbi ok in'estort.

In ridderzaal resteert noe nog de hoge schouw,
met in de mure een legkasjen van holt.
De dikke hertog Reinoud had het doar niet kold:
Hunneper nonne verzörgden'm in't gevang heel trouw.

De vensterbanken in de mure bint een vondst:
an weerskanten een bänksken woar d'r ene zit;
veur been'pleksken hef een hol als dit.
Oaver de lesselbochte en de klei kiek ie in 't rond.

De diepe treden voert onder 'tgewelf
van hoge kelders met sporen van brand;
toen de kwoajonges 't monument heb an'erand;
ruimte veur eerpels en wortels van de pachter zelf.

Het roestig hekjen is antiek 'erestaureerd.
Het hobbelig paadjen leidt töt toeë deur.
Een nije grachte kump doar nog weer veur;
met ophaalbrugge is „Slot Niejenbèèk” terug'ekeerd.

Tinus van het Slyck

Open dag van opgravingen rondweg Voorst

Gerrie Groenewold

Op het terrein van de nieuw aan te leggen rondweg Voorst, deel van de N345, zijn diverse, soms bijzondere vondsten gedaan. Op 22 november organiseerde de provincie Gelderland een open dag zodat geïnteresseerden konden bekijken wat er inmiddels is opgegraven en hoe dat in zijn werk gaat.

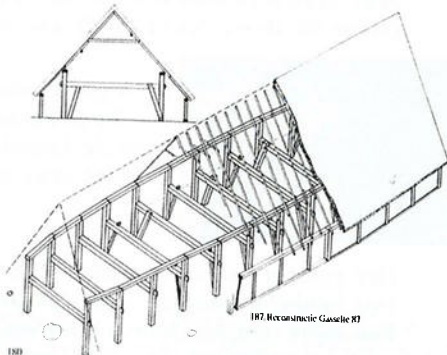
In de bouwkeet waren allerlei scherven en kleine opgegraven voorwerpen te zien. Zo lang de voorraad strekte was er ook een informatiekast met daarin een duidelijke plattegrond met daarop aangegeven wat er in dit gedeelte werd aangetroffen en waar. Honderden belangstellenden kwamen een kijkje nemen.

Het speuren naar restanten uit oude beschavingen maakt onderdeel uit van de voorbereidende werkzaamheden. Eind 2016 heeft er een uitgebreid archeologisch onderzoek plaatsgevonden. Dit is gedaan door 'proefsleuven' te graven. In totaal zijn er 54 proefsleuven gegraven met een oppervlakte van circa 4500 m². Het onderzoek heeft vele archeologische vondsten opgeleverd uit de Vroege Bronstijd (omstreeks 1500 jr. voor Chr.) tot en met de Nieuwe Tijd (omstreeks 1500 na Chr.). De resten van aardewerk, steen, bot en metaal en crematieresten geven informatie over hoe men in het verleden leefde.

Sporen van huisplattegrond (type Gasselte, 10e - 13e eeuw), waterput, poelen

Reconstructie huistype Gasselte

'veebegraafplaats'

Holtwijk

Bijzonder was dat de contouren waren blootgelegd van boerderij Holtwijk. Dit erf lag in de buurschap Holtwijk, voor het eerst genoemd in 1267. De buurschap lag ten westen van het dorp, globaal tussen Enkweg en Klarenbeekseweg. Een oude bekende boerenplaats in deze buurschap was erve Lieverdink. Erve Lieverdink was een Deventer Gasthuisplaats met de symbolische 5 eiken in die buurschap.

Het goed Holtwijk (Houtwijk), naamgever van de buurschap, behoorde sinds 1392 tot het bezit van de Bornhof in Zutphen. De boerenplaats lag recht voor de boerderij van de familie Sarink aan de Klarenbeekseweg en werd in de 19^e eeuw afgebroken.

Op internet is een leuke 360-graden impressie gemaakt, waar je op verschillende punten in Voorst de oude en nieuwe situatie kan bekijken. Typ op uw zoekbalk in: N345 Voorst - Update | Bolfoto visualisatie door The Imagineers of typ de url: <https://www.theimageers.com/n345voorst-update/preview>

Hieronder een beeld uit de 360-graden impressie; viaduct van de Enkweg over de rondweg.

bestaand

Conceptontwerp westelijke rondweg Voorst

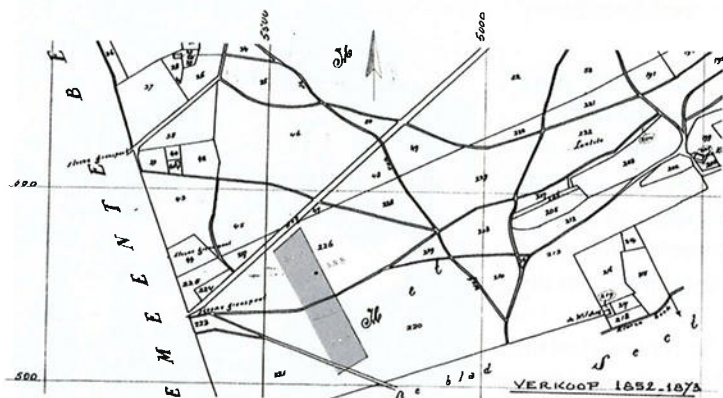

nieuw

Korenmolen "De Hoop" Klarenbeek

Jack Damen

In de 'Kadastrale Atlas 1832' wordt de locatie van de molen benoemd als 'heideveld' (sectie G nr. 226). Dit perceel is groot 7,24 ha en wordt begrensd door de Hoofdweg, Kopermolenweg (nu deels J.R. Kreppellaan) en een pad dat heden onderdeel is van 'Achter de Molen'. Op het perceel, eigendom van "De Mark van Appen", is nog geen bebouwing aanwezig. Rond 1850 wordt op dit perceel de eerste molen gebouwd.

Kadastrale Situatie met aankoop perceel door A.J. Borgonje.

De echtelieden Albert Jan Borgonje¹ en Geertruida Mulder, hebben op 3 december 1851 bij de notaris een acte ondertekend voor de koop van een perceel heide waarop een molen met een lening van fl. 2000,00 van 'den Hoogedel geboren heer Willem van Heeckeren van Waliën', gepensioneerd majoor der infanterie, wonende te Zutphen. De molen is nog niet ingemeten door het kadaster waaruit mag worden geconcludeerd dat deze kort voordien is gebouwd in opdracht van voornoemd persoon. Niet duidelijk is wanneer het naastgelegen muldershuis is gebouwd. Het huis maakte in 1873 wel deel uit van de verkoop.

Na het overlijden van Albert Jan Borgonje in 1872 en zijn vrouw in 1873 worden de molen, het huis met erf en een perceel bouwland geveild in opdracht van de 'Hooggeboren Jonkvrouw Charlotte Wilhelmina Carolina Louise, Baronesse van Heeckeren van Waliën'. De veiling vindt plaats in de herberg van Marten de Groot aan de Til. Onder de bidders is ook Teunis Bourgonje uit Epe, broer van Albert Jan. De drie percelen worden in opdracht van Theodorus. Pijnappel, zijnde de 'lastgever', gekocht 'in massa' door de timmerman G. Ter Heerdt voor een bedrag van fl. 2.410,00. Vanaf dat moment is de molen in handen van de familie Pijnappel.

Beltmolen, ca 1900.

Deze molen, een zogenaamde Beltmolen, is een achtkantige korenmolen. De opgehoogde grond rondom de molen dient als stelling. Naast de molen staat een stenen molenschuur. De 'Beltmolen' heeft hier tot 1905 heeft gestaan. De huidige stellingmolen, de grotere opvolger van de eerdere 'Beltmolen', krijgt de naam "De Hoop" en staat

nagenoeg op dezelfde plaats als de oude molen. De schuur blijft ongewijzigd. Tijdens de oorlog (1942) wordt een grote onderhoudsbeurt uitgevoerd. De molen wordt na 13 jaar weer geschikt gemaakt om te malen op windkracht. In 1975 kan er niet meer gemalen worden, omdat het bovenwerk bij een hevige storm is ontzet.

Stellingmolen van Dorus Pijnappel, ca 1910.

Op 3 juni 1981 begint de totale restauratie. Deze wordt uitgevoerd door molenmaker W. Coppens uit Bergharen. De restauratie is voltooid in 1982. Dankzij de inzet van vrijwilligers is het onderhoud van de molen, nog steeds in particulier bezit, mogelijk.

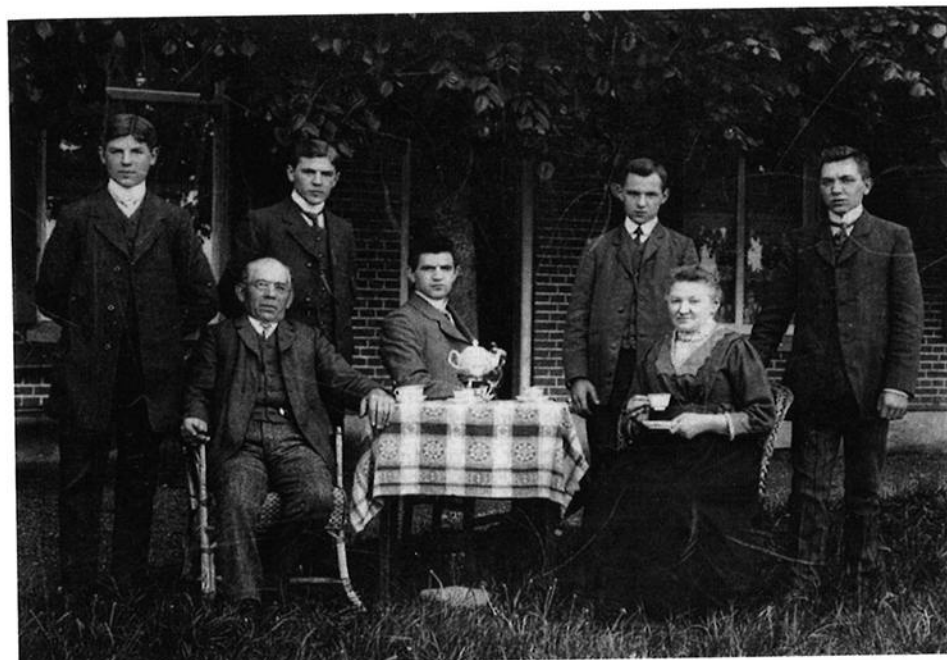
Molenaarsgeslacht "Pijnappel"

De geschiedenis van de Pijnappel's als molenaar begint bij **Johan Jacob Pijnappel** (*1799) uit Olst. Hij is kleermaker en in 1853 komt hij voor als winkelier bij verkoop van zijn bezittingen. Hij vertrekt dat jaar met zijn vrouw Maria Heckers (te Riele), dochter van een molenaar, en de jongste drie zonen naar Oud-Zevenaar². Hij heeft windkoren molen "de Hoop" gekocht via een veiling van H.B. Meijer. Het molenaarswerk laat hij over aan zijn zonen:

- **Antonie Willem Pijnappel** (*1832) Nakomelingen van Antonie vinden we terug als molenaars in de Gelderse Achterhoek.
- **Theodorus Pijnappel** (*1830) is bakker in de bakkerij naast molen van zijn vader.
- **Hendrikus Pijnappel** (*1826) blijft in Olst en wordt door zijn huwelijk eigenaar van de "Boskamper windkoren- en pelmolen".
- **Gerrit Hendrik Pijnappel** (*1822), de oudste zoon, kan worden gezien als de stamvader van de Klarenbeekse familie Pijnappel. Geboren en afkomstig uit Olst trouwt hij in 1843 met Johanna Maria Kuttschreuter uit Twello. Hij is evenals zijn vader 'winkelier'. Gerrit Hendrik Pijnappel heeft zes zonen en drie dochters, allen geboren te Olst. Zes kinderen overlijden vroegtijdig.

Voor de molen staan Martinus (*1888), Johannes (*1891), Theodorus Pijnappel, Gerrit Hendrik Pijnappel en Maria Kuttschreuter met twee dienstmeiden

Theodorus Pijnappel met zijn vrouw Aleida Mentink en hun zonen vanaf links: Theodorus, Johannes, Gerardus, Martinus en Hendrikus

Theodorus en Johannes Wilhelmus kiezen voor het molenaarsvak.

Theodorus Pijnappel (*1852) heeft in 1873 op een openbare veiling de 'beltmolen' gekocht. Bij de aankoop van de molen, geeft hij op als beroep 'molenaarsknecht' te Olst.

Gerrit Hendrik Pijnappel komt als "huisschilder" in 1874 met zijn gezin vanuit Epe naar Klarenbeek. Hij woont eerst bij zijn zoon Dorus in het molenaarshuis, (Molenweg 2). Enige tijd later is hij tapper en winkelier en woont naast het molenhuis, (Achter de Molen 5).

Johannes Wilhelmus (*1860) komt in 1884 vanuit Wymbritseradeel naar Apeldoorn en werkt daar op de Holhuizermolen van Gerrit Cornelis

Schoep. Johannes Wilhelmus, gehuwd met Agnes Tempelman, koopt die molen in 1886 en verkoopt deze in 1902. De molen staat ook bekend als "De Pijnappel"³. Naast de molen heeft hij een bakkerij en kruidenierswinkel op de Eendracht. In 1906 verkoopt hij de bakkerij en kruideniersaffaire met de inboedel. Hij vertrekt met zijn gezin in 1906 naar Elst. Hier heeft hij een bakkerij met winkel. Later is hij caféhouder.

Theodorus, 'Dorus de Mulder' trouwt in 1886 met Aleida Mentink uit Vaassen. Hij bouwt in 1905 de nieuwe Stellingmolen en blijft tot 1929 werkzaam op de molen. Naast de molen is een bakkerij. Zij krijgen zeven kinderen, vijf zonen en twee dochters.

Gerardus Martinus (*1887) de oudste zoon van Theodorus Pijnappel, is aanvankelijk werkzaam op de molen. Hij woont achter de molen in het muldershuis. Later is hij 'koffiehuishouder' (1918) en caféhouder (1930). Hij is de grondlegger van het huidige restaurant aan de Hoofdweg.

Martinus Theodorus (*1888) neemt de molen in 1929 over van zijn vader Dorus. Hij bleef ongehuwd en beheert de Klarenbeekse stellingmolen De Hoop tot 1967. Na zijn overlijden komt de molen in het bezit van zijn broer Gerardus Martinus.

Albertus Pijnappel (*1926), zoon van Gerardus Martinus, wordt dan de derde molenaar van "De Hoop". In 1969 koopt hij de molen van zijn moeder Dina Pijnappel-Dijkhof voor een bedrag van fl. 21.000,-, inclusief de

erfdienstbaarheden, rechten en plichten. Albertus Pijnappel overlijdt in 1983.

Theodorus Gerardus (*1889) de derde zoon van Dorus, is bakker en gehuwd met Johanna Kruitbosch uit Apeldoorn. Hij overlijdt op nog jonge leeftijd in 1921 te Deventer.

Johannes Josephus (*1891) de vierde zoon is bakker en gehuwd met Rika Kruitbosch.

De vijfde zoon **Hendrikus Gregorius** (*1892) komen we ook tegen als molenaar. De laatste twee zijn werkzaam op de Posterense Molen en wonen aan de Molenallee.

Na het overlijden in 1983 van Albertus, is zijn zoon **George** (*1969) nog te jong en onervaren om als molenaar op te treden. De vrouw van Bertus, Truus Pijnappel-Kuin krijgt dan de zorg over de molen. Zij wordt ondersteund door molenaar Frans Gunnewick uit Vragender

Het winkeltje van Sjors en Gerdien bij de molen 'De Hoop' in Klarenbeek.

bij Lichtenvoorde. George, beter bekend als 'Sjors', leert van Frans de kneepjes van het molenaarsvak en bedient tussendoor wel eens 'De Hoop'. Sinds 1992 is de molen in het bezit van George Pijnappel en hij beheert met zijn vrouw Gerdien Kreijkes de molen. In het winkeltje, de vroegere opslagruimte, wordt het eigen, ambachtelijk gemalen, 'Klarenbeeks' molenmeel verkocht.

Met dank aan:

Mevrouw G. Roosmalen-Pijnappel (familieverhalen)

Mevrouw A. Taverne (De Pijnappelboom, 2007)

De heer B. Visser (foto's en publicaties)

Boekje over Molens en Mulders in de gemeente Voorst

De werkgroep genealogie van de OKV heeft van twaalf (deels verdwenen) molens in de gemeente Voorst de molengeschiedenis opgediept en daarmee een serie artikelen gemaakt, die zijn verschenen in het boekje 'Molens en Mulders in de gemeente Voorst'. Het boekje telt 56 pagina's en vertelt naast de geschiedenis van de molens, over de families die op (of bij) de molen woonden. Bovenstaand verhaal van Korenmolen De Hoop is er één van.

Het boekje is uitverkocht, maar wordt begin 2018 herdrukt en is dan verkrijgbaar bij de OKV en op de verschillende bijeenkomsten van Voorst 200.

LEGE CARTRIDGES SPAREN VOOR DE OKV

In de studieruimte van de OKV staan dozen voor de inzameling van lege cartridges van uw printer. Door uw cartridges bij ons in te leveren helpt u onze vereniging aan extra inkomsten, die met alle activiteiten die we ontplooiën in ons jubileumjaar zeer welkom zijn. U bent tijdens de openingstijden van onze studieruimte hartelijk welkom om cartridges in te leveren.

Boekhandel Oonk

Stationsstraat 4 Twello

T: 0571-27 15 09

E: info@evennaaroonk.nl

Genealogische nieuwtjes

werkgroep genealogie

Doorstart van de NGV-afdeling Apeldoorn en omstreken

Op de afdelingsledenvergadering van 14 november 2017 onder leiding van landelijk voorzitter Peter de Bruin is een oplossing gevonden voor voortzetting van activiteiten op genealogisch gebied in deze regio. Het hoofdbestuur zoekt voor de op meer plaatsen aan de dag getreden bestuursproblemen de oplossing in een lichtere vorm van besturen, om toch in zoveel mogelijk regio's activiteiten aan te kunnen bieden. Frans Goedemondt, coördinator van de afdeling Apeldoorn van HCC (Hobby Computer Club) stelde voor, dat HCC en NGV ieder 5 avonden per jaar organiseren voor de leden van beide verenigingen. Dat voorstel vond brede weerklank en Jan Deinert was bereid om als coördinator voor de NGV op te treden. De vergadering stemde daar mee in.

Genealogische avonden in Apeldoorn

In 2018 kunnen genealogen op tien eerste donderdagen van de maand om 19.30 uur terecht in DokZuid aan de 1e Wormenseweg in Apeldoorn.

Op 4 januari start een workshop voor beginnende en al gevorderde genealogen. Inleider is Jan Deinert. Op 1 februari legt Jan Ham de werking van 'Dropbox' uit. Op 1 maart het tweede deel van de workshop voor beginners. Toegang € 3,- per avond.

De overige data zullen te vinden zijn op de nieuwe website van de NGV.

Website NGV vernieuwd

Tijdens de Brabantdag Familiegesciedenis op 4 november jl. is de nieuwe website van de NGV live gegaan onder de naam www.ontdekjouwverhaal.nl. Een compleet vernieuwde site met een mooie, frisse en hedendaagse uitstraling. De tekst op de homepage luidt: 'Het leven zit vol verhalen'.

Delpher

Delpher blijft een prachtige website om berichten te vinden over personen en gebeurtenissen in vroeger tijden. In de database zijn kranten van 1618 tot 1995 beschikbaar.

Toch worden de zoekfuncties in Delpher vaak niet optimaal gebruikt.

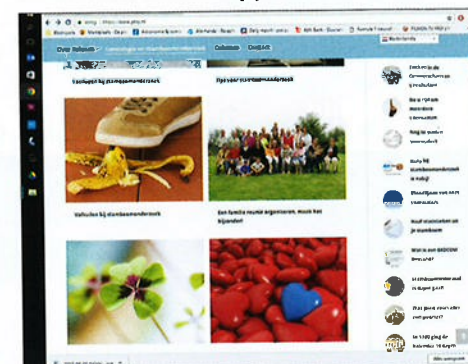
Men kan bijvoorbeeld zoeken:

- naar een vaste combinatie van woorden, door die "tussen dubbele aanhalingstekens" te zetten.
- naar 2 woorden die dicht bij elkaar staan in een tekst, door tussen die woorden PROX te zetten
- naar twee woorden die wel in een tekst voorkomen, maar die niet bij elkaar hoeven te staan, door er AND tussen te zetten.
- naar verschillende versies van een woord, door er een sterretje (*) achter te zetten.
- naar een woord, dat bijvoorbeeld vroeger anders werd gespeld, door er een ? in te zetten: va?antie

Kijk op de startpagina eens naar de instructiefilmpjes, of naar de 'operatoren in Delpher'. Leuk is ook naar een speciale dag te zoeken:

Website Yolanda Lippens

Yolanda Lippens beschrijft op haar website allerlei onderwerpen die een raakvlak hebben met genealogie en stamboomonderzoek. Via korte artikelen laat zij de lezer kennis maken met onderwerpen als Epidemieën in de geschiedenis, beroepen van onze voorouders, handleidingen voor doop-, huwelijks- en overlijdensregisters, de beste genealogische software en nog veel meer interessante onderwerpen.

Echt de moeite waard!

Kijk op: www.yory.nl

Werkgroep Genealogie

De activiteiten van werkgroep genealogie staan het komend jaar op een laag pitje. Werkgroepleden zijn actief met activiteiten van Voorst 200, zodat er voor de werkgroep minder tijd overblijft. Met vragen kunt u altijd bij ons terecht via genealogie@OKVvoorst.nl

Hallo JUMBO
Twello, Michiel de Ruyterstraat 101 **Binnendijk**

Met de pen door Voorst

Afbeelding: Jan Lubberts

De Kadijk bij Luttkikevis, Kadijk 1, olieverfschilderij van J. Lubberts

Ook Kroniek besteedt in diverse artikelen aandacht aan 200 jaar gemeente Voorst. Heeft u ook nog iets bijzonders of interessants te melden, heeft u een foto van een bijzondere gebeurtenis of heeft u een tip voor ons? Mail naar info@OKVvoorst.nl of vertel het ons op één van de Voorst-200-weekenden en op dinsdag of woensdag in onze studieruimte! De OKV sluit het jubileumjaar af met de presentatie van een boek.

Probeer nieuwe dingen
Daag jezelf uit
Zie wat goed gaat
Wees jezelf
Doe je beste best

Durf fouten te maken
en het opnieuw te proberen
Geniet van de kleine dingen

Gelukkig nieuwjaar!

*Alle medewerkers
van de Oudheidkundige Kring Voorst
wensen u een heel mooi Voorst 200-jaar
en hopen u te ontmoeten bij onze activiteiten*

VOORST200

Onze studieruimte is in het nieuwe jaar weer geopend vanaf 9 januari

Oudheidkundige Kring Voorst

HORSTINK

KWALITEITSBOUWERS VAN HUIS UIT!

Waarmee kunnen wij u van dienst zijn?

De kwaliteitsbouwers
van Horstink maken het!

J.W. Frisostraat 15
7391 DJ Twello
Tel 0571 - 27 14 83
Fax 0571 - 27 10 36
info@horstink-twello.nl

www.kwaliteitsbouwers.nl

kriebelZ

brasserie

Dorpsstraat 59
7396 AL Terwolde
T 0571 - 292 022
E info@brasserie-kriebelz.nl

Met liefde kan alles...

ontwerp | printwerk | belettering
textiel | websites

Koppelstraat 2 Twello
Tel. 0571-280747

www.breinreclame.nl

De Groot

www.degrootzalen.nl

Avervoordseweg 2 De Vecht • Telefoon: (055) 323 12 61